

Høringsinnspill til regjeringens strategi for å øke forskning og utvikling i næringslivet

Hva som muliggjør og begrenser næringslivets investering i forskning i Norge

1. Økonomi/lønnsomhet:

Budsjett til Forskningsrådet og budsjettet tildelt de ulike virkemidler relevant for næringslivet har stor betydning for grad av forskning i en bedrift. Å skrive en søknad tar mye tid for ansatte i en bedrift, og bedriften må veie sannsynlighet for støtte og størrelsen på støttebeløp opp mot muligheten for støtte. Spesielt viktig er budsjettene for programmene *Innovasjonsprosjekt i Næringslivet (IPN)*, *Pilot-T* og *Demonstrasjonsprosjekt, Nærings PhD*, samt utlysninger fra Regionale forskningsfond. Disse programmene bør få økt budsjett, flere søknadsfrister og kort saksbehandlingsfrist. Flere søknadsfrister og kort saksbehandlingstid krever at Forskningsrådet får tilstrekkelig ressurser til effektiv saksbehandling av søknader.

I 2023 endret Forskningsrådet budsjett, når programmene åpnet for søknader, og saksbehandlingstid for spesielt IPN og Nærings PhD (økt fra 4 til 8 uker for Nærings PhD i 2023). IPN har pleid å være åpen for søknader fra januar av og med 3-4 frister gjennom året, mens I 2023 var det kun en frist før sommeren (07.06) og med lavere budsjett enn tidligere år. Nærings PhD har pleid å være åpen for søknader fra tidlig på året og så lenge det har vært budsjett. I 2022 ble programmet stengt for søknader i April/Mai, og åpnet ikke for søknader igjen før 30.05.2023. I 2023 ble det for Nærings PhD også innført loddrekning av søknader som gikk til behandling og vurdering, en ordning vi reagerte på.

Kostnader med utstyr:

Utstyrskost er en utfordring ettersom kun avskrivningskost kan legges inn som kostnad, og avskrivningskost kan kun legges inn fra utstyret er installert og tatt i bruk. I dag tar det ofte 1-2 år før avansert maskiner og utstyr er installert. Det vil si at for et 3-årig prosjekt vil en kun kunne legge inn avskrivningskost for maksimalt 1,5 år. CAPEX vil være betydelig høyere enn kostnader en kan legge inn som utstyrskost, spesielt om det er oppskalering og 10-års avskrivning for utstyret. Vi foreslår at dere ser på mulighet for en alternativ dekning av utstyrskost.

Kostnadene med oppdragsforskning:

Bedrifter betaler i dag 100% av kostnadene med oppdragsforskning for et FoU prosjekt. FoU timer og utførelse av tester og analyser ved et Universitet eller FoU instans er svært dyrt og en må vurdere nøye hva en kan gjøre selv og hva en ber en FoU instans om å utføre. Ofte må en begrense hva og hvor mye en tester og analyserer på grunn av høye timerater og høy pris for leie av lab hos FoU-partner. Alternativet er også å velge en FoU partner i utlandet, men dette har imidlertid utfordringer i forhold til kommunikasjon og oppfølging, samtidig som det er ønskelig å støtte opp om norske FoU instanser så sant de er faglig best innen fagfeltet. For prosjekt med maksimalt 50% støtte vil store deler av støtten ofte gå til en FoU instans, og det blir lite igjen til å dekke bedriftens egne kostnader med FoU arbeidet for prosjektet.

Kultur og samspill mellom aktører: *Motivasjon og engasjement fra FoU instans og oppdragsforsker(e) for oppdragsgiver/bedriftens prosjekt. Er det kun oppdragsforskning og timeføring, eller er forskerne som utfører FoU for bedriften dedikert til å løse dine utfordringer*

på best mulig måte og kanskje også se muligheter ut over det som konkret er beskrevet i kontrakten for oppgaven?

Dette opplever vi varierer – som resulterer i varierende kvalitet for arbeid utført av en FoU instans. I tilfeller hvor vi opplever det blir mest bare å utføre oppgaver og føre timer har bedriften lite igjen for FoU arbeidet som utføres av FoU instansen og FoU oppdraget blir en direkte utgift som ikke gir bedriften noe.

Politikk og tematisk innretning og budsjett for de ulike programmene.

Noen tematiske programmer har lavt budsjett og følgelig lav sannsynlighet for støtte/tilsagnsprosent. Bedriften må vurdere om det er verdt å bruke mye tid på å skrive en omfattende søknad. Dette reduserer antall gode søknader og mulighet for forskning utført i og av bedriften.

Vi har registrert at budsjettene til Regionale forskningsfond har blitt redusert de siste årene. Regionale forskningsfond er et viktig regionalt virkemiddel for FoU for SME-er og bør styrkes for å være relevant for det regionale næringslivet.

2. Dagens rammebetingelser og virkemidler i forhold til ambisjonen om å øke FoU i næringslivet.

Virkemidler vi som teknologiselskap savner og som kunne styrket vår mulighet til FoU:

- a) ENOVA: For større søknader til programmer som ENOVA administrerer er det en utfordring at søknader ikke behandles eller vurderes for behandling før søker kan dokumentere at egeninnsatsen er avklart. Det hadde vært en stor fordel om ENOVA kunne innvilget søknader med forutsetning om at egeninnstas ble dokumentert før start av prosjektet. Da kunne en brukt 'innvilget søknad' til å få privat finansiering/egeninnstas.
- b) Mulighet til å kunne søke om støtte og hjelp med EU søknader/prosjekter:
 - a. Koordinering av EU søknader, juridisk hjelp til å løse utfordringer i Konsortiumet
 - b. Kontrakts utarbeidelse og samarbeidsavtaler
 - c. Finne partnere
 - d. Øke støttesummen for PES midler
 - e. Samling for Coordinatorer i regi av Forskningsrådet for utveksling av erfaringer
- c) Mulighet til å søke om støtte til deltagelse på konferanser/øke budsjett for eksisterende ordning. Deltageravgift for konferanser er blitt svært dyrt, det samme for reis og opphold i utlandet.
- d) Alternativ finansiering for utstyrs-kost som er nødvendig å kjøpe inn for gjennomføring av R&D og eller pilotering/demonstrasjon av ny teknologi.

3. Kompetansebehov for øke strategisk bruk av forskning

For at bedriftene skal kunne ta kompetanse-rollen med ansvar for Nærings-PhD og post-doc engasjert på FoU prosjekter, bør budsjettet til Nærings PhD økes. Juni 2023 kom det inn 121 søknader med budsjett til 25 søknader (20.7% tilsagnsprosent).

En post-doc (2 år) som eksempelvis er engasjeres på et IPN prosjekt koster rundt 3.2 mill. kr, og for å dekke kravet til publikasjoner etc. så *kan det* være vanskelig å få alle problemstillingene til å bli like aktuelle for bedriften.

Konklusjon:

- Alternativ støttefordning for utstyr
- ENOVA må kunne innvilge søknader og være *utløsende* for privat kapital.
- Styrke budsjettet for IPN for at det skal være relevant for næringslivet å bruke tid på å skrive og utvikle søknad, og en bør tilbake til 3-4 frister gjennom året som tidligere.
- Styrke støtteordninger for deltagelse i EU prosjekt
- Styrke budsjettet for Nærings PhD slik at en kan ha utlysningen åpen for søknader store deler av året.
- Styrke budsjett til Regionale forskningsfond.
- Styrke ordninger for deltagelse på konferanser
- Forskningsrådet må få tilstrekkelig ressurser til effektiv saksbehandling av søknader.
- Vurdere maks-timerate for FoU/oppdragsforskning utført av Universitet/FoU instans

Hilsen

CEO Svein Kvernstuen